

חולין פרק ה אותו ואת בנו דף פד

כתוב במשלי "ידע תדע פני צאנך, שית לבך לעזים, כבשים ללבושך, ומחיר שדה לעתודים, ודי חלב עזים ללחמם ללחם ביתך, וחיים לנערותיך" ללמד שעדיף לאדם לקנות צאן שיהיה לאדם מלבוש מהצמר מאשר לקנות שדה, ולא ישחט את צאנו אלא יסתפק ויאכל מהחלב שלהם, ואם אין בכוחו לזון את כל משפחתו יזון את עצמו קודם, וילמד את בניו גם להסתפק באוכל מועט. ר' יוחנן אמר שהרוצה להתעשר יעסוק בגידול בהמה דקה במקום שאנשים לא רואים שכתוב "ועשרות צאנך" שמעשרות את בעליהם, עוד אמר ר' יוחנן שאין לשתות כוס מים פושרים שקשים לגוף יותר מכשפים, ומדובר בכלי מתכת אבל בחרש לא חוששים, ואם הטיל בהם תיבול או הורתחו בעבר לא חוששים. עוד אמר ר"י שהרוצה להפסיד ירושה שקיבל ילבש כלי פשתן רומי שהוא יקר ובלה מהר וישתמש בכלי זכוכית לבנה שהיא יקרה ונשברת מהר וישכור פועלים לחרוש בשוורים ולא ישב עימם שמזיקים לשוורים ולשדה. ר' עזירא דרש "טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו במשפט" שיש לאדם לאכול בפחות מדי יכולתו, וללבוש כדי יכולתו ולכבד את אשתו ובניו יותר מכדי יכולתו מפני שהם תולים בו עיניהם.

ר' עינא דרש שהשוחט חיה בשבת בשביל חולה מסוכן חייב לכסות את דמו, אמר רבה שלא ישמעו לו שאמנם נדחתה שבת בשביל להאכיל את החולה אבל אסור לכסות את הדם בשבת בכל מקרה והוכיח שאין מכסים דם בשבת מבריייתא, שאמר ר' יוסי שאין שוחטים כוי שהוא ספק חיה וספק בהמה ביום טוב משום שאי אפשר לכסות את דמו מספק, ולמד ק"ו ממצוות מילה שדוחה שבת אבל ספק מתי נולד לא דוחה אפי' יו"ט א"כ כיסוי דם שלא דוחה

מצוות כיסוי הדם נוהגת בחיות ועופות שכתוב "חיה או עוף אשר יאכל ושפך את דמו וכסהו כעפר" ואינה נוהגת בבהמות שכתוב "וזבחת מבקרך ומצאנך.. רק הדם לא תאכלו על הארץ תשפכנו כמים", כלפי טבילה במקווה דם בהמה לא נחשב כמים שכתוב "אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור" ולמדו 'מעין מים' למעט שאר משקים זוחלים 'בור מים' למעט שאר משקים מכוונסים 'מקוה מים' למעט שגם דם של בהמה לא נחשב למים למקווה.

במצוות כיסוי הדם כתוב "אשר יצוד ציד חיה או עוף", הגמ' למדה מהמילה 'ציד' שאפילו חיות שגדלים בבית ומזומנים לאכילה צריכים כיסוי הדם, וכתוב 'אשר יצוד' ללמד דרך ארץ שאדם לא ירבה באכילת בשר ויבוא לעניות אלא ישער בדעתו כאילו צריך לצאת ולצוד בשביל לאכול בשר, כתוב בכניסה לארץ ישראל "ואמרת אכלה בשר כי תאווה נפשך לאכול בשר" ללמד שאין לאדם להתרגל לאכול בשר אלא כשהוא מתאוה לו, "וזבחת מבקרך ומצאנך" ללמד שרק אדם שיש לו צאן ובקר יכול לקחת חלק מהם לאכילה.

ראב"ע אמר שאדם שיש לו מנה (100 זוז) יאכל ליטרא ירק, יש לו 10 מנה יאכל ליטרא דגים, יש לו 50 מנה יאכל ליטרא בשר, 100 מנה יאכל בכל יום קדרה של בשר, אבל בשבת יכולים כולם לאכול בשר. רב שאמר שצריכים לחוש לדברי ראב"ע ולאכול מאכלים קלים, ר' יוחנן אמר שהיות ונחלשו האנשים כל מי שיש לו כסף לקנות אוכל יקנה ולא יסגף עצמו, ר' נחמן אמר שנחלשו עוד ואפשר אפילו ללוות בשביל לקנות אוכל.

חולין פרק ה אותו ואת בנו דף פד

שבת ק"ו שספק לא דוחה יו"ט, אמרו לו חכמים שאפשר להוכיח מתקיעת שופר שאינה דוחה שבת ובכל אופן ספק כגון טומטוס ואדרוגינוס דוחה יו"ט ותוקעים בראש השנה, אבל ר' יוסי סבר שאי אפשר להוכיח מתקיעת שופר שגם אשה גמורה תוקעת ביו"ט, רבינא הוסיף ודחה שאי אפשר להוכיח מתקיעת שופר משום שדוחה אפילו שבת בבית המקדש, ר"א הוסיף שאי אפשר להוכיח ממילה משום שאינה נוהגת בלילה משא"כ כיסוי שנוהג בלילה.